Fintables

Temel Analiz Nedir?

18.11.2026

Temel analiz, borsada yatırım kararı verirken şirketin gerçek değerinin belirlenmesine yönelik kullanılan analiz yöntemlerinden biridir. Temel analistler, ekonominin durumu ve sektör koşulları gibi makroekonomik faktörlerden şirket yönetiminin etkinliği gibi mikroekonomik faktörlere kadar bir menkul kıymetin değerini etkileyebilecek her şeyi inceler. Temel analiz yapılırken nihai amaç hisse senedinin piyasada işlem gören fiyatıyla içsel değerinin karşılaştırılması ve bu karşılaştırma sonucu şirketin, piyasada gerçek değerinin üstünde mi veya altında mı fiyatlandığının tespit edilmesidir. Temel analiz daha çok hisse senedi analizinde kullanılmakla birlikte tahvil, bono ve türev varlıklar gibi diğer finansal ürünleri analiz etmek için de kullanılır.

Temel analiz yukarıdan aşağıya ya da aşağıdan yukarıya yapılabilir. Yukarıdan aşağıya yaklaşımını izleyen bir yatırımcı, analizine genel ekonominin sağlığını göz önünde bulundurarak başlar. Yatırımcı, faiz oranları, enflasyon ve GSYİH gibi çeşitli makroekonomik faktörleri analiz ederek ekonominin genel yönünü belirlemeye çalışır ve sonrasında ona uygun sektörlere ve şirketlere yatırım yapmayı amaçlar.

Makro Ekonomi Analizi

Temel analiz yapılırken genellikle üç farklı aşama izlenir: Makro ekonomi analizi, sektör analizi ve şirket analizi. Faaliyet gösterilen ülkenin ekonomik koşulları, ekonomideki tüm işletmeleri dolaylı ve dolaysız olarak etkilemektedir. Piyasada oluşan faizler, büyüme oranları, enflasyon, döviz kurları gibi makroekonomik faktörlerin şirketin gelirlerini ve değerini nasıl etkileyeceğine dair inceleme, temel analizin iskeletini oluşturur.

Sektör Analizi

Genel ekonomik durum analiz edildikten sonra odaklanılması gereken diğer bir alan işletmenin faaliyet gösterdiği sektördür. Sektöre dair satış, ihracat, üretim ve PMI gibi verilerin takibi ve analizi şirketten elde edilmesi beklenen performansın belirleyici unsurlarıdır. Sektör analizi yaparken yatırımcılar, ekonominin belirli sektörlerinin iş döngüsünün farklı aşamalarında daha iyi performans gösterdiğine ve bu döngüleri yakalamanın kârlı yatırımlar bulmalarına yardımcı olabileceğine inanmaktadır.

Şirket Analizi

Genel ekonomiyi ve sektörü inceledikten sonra geçmemiz gereken yer şirketin kendisidir. Şirket analizi, firma ile ilgili niteliksel ve niceliksel özellikler olmak üzere 2 ayrı yönden yapılabilir. Niteliksel faktörler şirket yönetiminin kalitesi, marka bilinirliği, iş modeli, rekabet avantajı gibi unsurlardan oluşur ve temel analiz yapılırken firma ile ilgili dikkat edilmesi gereken özelliklerdendir.

Niceliksel faktörler ise işletmenin finansal performansı ile ilgili verilerinden oluşmakta olup bu verilere açıklanan mali tablolar aracılığıyla ulaşılabilmektedir. Temel analiz yapılırken başlıca bakılması gereken mali tablolar; şirketin sahip olduğu varlıkları ve bu varlıkların elde edilmesinde kullanılan kaynakları gösteren bilanço, şirket tarafından elde edilen gelirlerin ve giderlerin gösterildiği gelir tablosu ve nakit varlıkların nereye harcandığını veya nereden elde edildiğini gösteren nakit akım tablosudur. Ayrıca bu finansal tablolardaki kalemlerle hesaplanan finansal rasyoların analizi de yine mali yapının ölçülmesinde kullanılan yöntemlerden biridir.

Değerleme

Temel analizin son aşaması da tüm bu süreç boyunca elde edilen bilgiler ve sonraki dönemlere ilişkin beklentiler ışığında hisse senedinin değerlemesini yapmaktır. Hisse senedi değerlemesinde en bilinen 3 yöntem; Göreceli Değerleme Yaklaşımı, İndirgenmiş Nakit Akımı Yaklaşımı ve Temettü İndirgeme Yaklaşımı'dır. Göreceli Değerleme temel analizde en sık kullanılan yöntemdir. Göreceli değerleme yöntemi, varlığın değerinin emsal şirketlerin çeşitli çarpanlar yoluyla karşılaştırılması yoluyla nasıl fiyatlandığının belirlenmesidir. En bilinen göreceli değerleme bileşenleri F/K çarpanı, PD/DD çarpanı ve FD/FAVÖK çarpanı ile yapılan değerlemelerdir. İkinci sık kullanılan yöntem İNA yöntemidir. İndirgenmiş Nakit Akımı, bir yatırımın değerini gelecekte beklenen nakit akışlarını kullanarak tahmin etmeyi esas alan bir değerleme yöntemidir. İNA analizi esas olarak, bir yatırımın gelecekte ne kadar nakit üreteceğine ilişkin projeksiyonlara dayanarak, yatırımın bugünkü değerini belirlemeye çalışır. Son olarak bir diğer yöntem ise Temettü İndirgeme Yaklaşımı'dır. Temettü İndirgeme Modeli, bir hisse senedinin mevcut adil fiyatının, şirketin gelecekte dağıtacağı tüm temettülerinin bugünkü değerlerine indirgenmiş toplamına eşit olduğu varsayımına dayanır. Mevcut piyasa koşullarından bağımsız olarak bir hisse senedinin gerçeğe uygun değerini hesaplamaya çalışırken; temettü ödeme faktörlerini ve piyasanın beklenen getirilerini dikkate alır.

Temel analizle ilgili daha fazla bilgi edinmek için Fintables Temel Analiz Eğitim Paketi'ni inceleyebilirsiniz.

Bu raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum, istatistiki şekil ve bilgiler hazırlandığı tarih itibari ile mevcut piyasa koşulları ve güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Fintables Bilişim Teknolojileri A.Ş. tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır. Sunulan bilgilerin doğruluğu ve bunların yatırım kararlarına uygunluğu tarafımızca garanti edilmemektedir. Bu bilgiler belli bir getirinin sağlanmasına yönelik olarak verilmemektedir. Alım satım kararını destekleyebilecek yeterli bilgiler burada bulunmayabilir. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Herhangi bir yatırım aracının alım-satım önerisi ya da getiri vaadi olarak yorumlanmamalıdır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Bu nedenle bu sayfalarda yer alan bilgilerdeki hatalardan, eksikliklerden ya da bu bilgilere dayanılarak yapılan işlemlerden, yorum ve bilgilerin kullanılmasından doğacak her türlü maddi/manevi zararlardan ve her ne şekilde olursa olsun üçüncü kişilerin uğrayabileceği her türlü doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan dolayı Fintables Bilişim Teknolojileri A.Ş. ile bağlı kuruluşları, çalışanları, yöneticileri ve ortakları sorumlu tutulamaz. Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir.